

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstinget. № 143.

45de Møde.

Onsdagen den 10de April.

(Forts.)

Krabbe: Jeg skal tillade mig at bemærke i Anledning af hvad den høitærede Taler nu yttrede, at det aldrig har været Hensigten med vort Forslag, at saadant Arbejde, som ikke er bleven præsteret paa Grund af særdeles Omstændigheder eller som Godseierne af Billighed imod den Arbejdspligtige ikke havde forlangt, ikke skulde medtages i Vurderingen eller Erstatningen for Arbejdet.

Ordføreren: Men det er dog indbefattet under Udtrykkene i Endringsforslaget.

Premierministeren: Der staaer just: forsaavidt dette er ydet, og det udelukker Grundene, hvorfor det ikke er ydet.

Krabbe: Men jeg mener, at det maatte overlades til Voldgiftsmændene, til hvem saameget at bedømme er overladt efter Loven, ogsaa i denne Henseende at tage Hensyn til Billighed.

Skofeforstander Sørensen: Det forekommer mig, at dersom en Tilføielse, som den, dette Endringsforslag antyder, ikke gives denne S, saa vil Følgen af Lovbudet meget let kunde blive det Modsatte af Hensigten, som jeg maa antage gaaer ud paa, at dette Pligtarbejde for Huusmændenes Vedkommende ogsaa skulde afløses. Det vil da rimeligviis blive afløst paa de Godser, hvor der er meget billige Fastecontracter, da de vedkommende Huusmand ville see deres Fordeel ved, at det bliver afløst og ikke ville ængste sig for den Pengebetaling, som de ville komme til at erlægge; men paa de Godser, hvor der er paalagt Huusmanden et meget betydeligt Pligtarbejde, og hvor det just var ønskeligt, at det blev afløst, vilde dette rimeligviis ikke skee; thi det kunde let blive en større Pengebyrde, end Huusmændene saa sig istand til at udrede, naar den skulde beregnes

efter hvad de havde forpligtet sig til i Contracterne.

Stampe: Efter hvad der er yttret af flere og navnlig af Landstingsmanden for 4de Valgkreds (Krabbe), maa jeg antage, at det er hans og de andre ærede Herrers Mening, der have stillet Amendementet, at om end en Eier havde estergivet alle sine Goddage i 20 Aar, skulde han desuagtet af Afsløsningscommissjonen have Erstatning for dem alle sammen.

Blechingberg: Jeg vil kun gjentage, hvad jeg har yttret, at Meningen med Amendementet er, at sikke et billigt Hensyn til Fortiden, og navnlig at Vederlag ikke skulde gives for, hvad der maatte staae paa Papiret, uden at være gjort gjældende i Livet paa en med Forholdenes Betskaffenhed stemmende Maade. Det, mener jeg, maa være den Regel, Voldgiftsmændene skulle følge, og jeg mener ikke, man har overladt dem for meget i dette Tilfælde, da saameget Andet er overladt til deres Skjøn.

Ogholm: Det forekommer mig, at Discussionen idag ligesom for nylig i Behandlingen af Lovudkastet om Gaardmandshoveriet er kommen til det Punkt, at den dreier sig mere om Redactionen end om Realiteten. Ogsaa dengang blev der nemlig fra alle Sider yttret den eensartede Anskuelse, at Hensigten med Udtrykket i § 4 skulde være den, at Afsløsningsgen skulde skee efter Billighed, saaledes at der hverken fra den ene Side blev beregnet den Arbejdspligtige Godtgjørelse eller Vederlag at erlægge af Arbejde, han ikke havde ydet eller efter Billighed kunde yde, heller ikke paa den anden Side Eieren skulde skee Uret ved at Vederlaget nedfattes lavere end det var billigt, blot fordi han ikke havde strengt affordret det Arbejde, han med Billighed kunde have affordret vedkommende Arbejdspligtige. Ved Behandlingen af Lovudkastet om Gaardmandsho-